

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เล่มที่ ๓

1

บทบรรณาธิการ

คำถาม ฟ้องโจทก์ไม่มีลายมือชื่อผู้เรียงและผู้เขียนหรือผู้พิมพ์ฟ้องนั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และศาลชั้นต้นชอบที่สั่งให้โจทก์แก้ไขฟ้องให้ถูกต้องได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๘๖/๒๕๖๒

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๑ บัญญัติว่า "ถ้าฟ้องไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้ศาลสั่งให้โจทก์แก้ไขฟ้องให้ถูกต้อง หรือยกฟ้อง หรือไม่ประทับฟ้อง" และมาตรา ๑๕๔ บัญญัติว่า "ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือและมี ฯลฯ (๗) ลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียง ผู้เขียนหรือผู้พิมพ์" ตามฟ้องโจทก์ปรากฏว่า โจทก์ได้ลงลายมือชื่อโจทก์แล้วโดยผู้รับมอบอำนาจโจทก์ลงลายมือชื่อแทนโจทก์ เหตุที่ไม่ปรากฏลายมือชื่อผู้เรียงและผู้เขียนหรือผู้พิมพ์ฟ้อง น่าจะเป็นเพราะโจทก์พิมพ์คำขอท้ายฟ้องเฉพาะด้านหน้ามิได้พิมพ์แบบพิมพ์ด้านหลังซึ่งจะมีช่องลายมือชื่อผู้เรียงหรือผู้พิมพ์ไว้ จึงเป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อย ซึ่งสามารถแก้ไขได้ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มีคำพิพากษายกฟ้องโจทก์ เพราะเหตุดังกล่าวโดยไม่สั่งให้โจทก์แก้ไขก่อนจึงไม่ถูกต้องนั้นศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย เห็นควรให้ศาลชั้นต้นดำเนินการให้โจทก์แก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวภายในระยะเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนด และเมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ยังมีได้วินิจฉัยเนื้อหาแห่งคดี หลังจากที่โจทก์แก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวแล้วให้ศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เพื่อพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

คำถาม ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนระงับไปหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๖๘/๒๕๖๒

ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนเป็นความผิดอาญาแผ่นดินมิใช่ความผิดต่อส่วนตัว พนักงานอัยการย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานดังกล่าวได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยคำร้องทุกข์ของผู้เสียหาย ดังนั้น การที่ผู้เสียหายถอนคำร้องทุกข์ย่อมไม่ตัดอำนาจของพนักงานอัยการที่จะฟ้องจำเลยในความผิดฐานดังกล่าวและสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมไม่ระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) ประกอบมาตรา ๑๒๖ วรรคสอง

คำถาม หลังชี้สองสถาน โจทก์จะถอนคำฟ้อง หรือขอแก้ไขคำฟ้อง ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๑๑๔/๒๕๖๒

ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๕ ไม่ได้ห้ามโจทก์ถอนฟ้องหลังจากชี้สองสถานโดยบังคับศาล เพียงว่า ห้ามไม่ให้อนุญาตโดยมิได้ฟังจำเลยหรือผู้ร้องสอดถ้าหากมีก่อน ดังนั้น แม้โจทก์ทั้งห้า

ขอถอนฟ้องหลังจากชี้สองสถานและจำเลยคัดค้านก็อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะสั่งอนุญาตหรือไม่ อนุญาตให้โจทก์ทั้งห้าถอนฟ้องก็ได้ ซึ่งดุลพินิจของศาลดังกล่าวย่อมมาจากการพิจารณาข้อเท็จจริง ในสำนวนความประกอบเหตุผลในคำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์ทั้งห้าและคำคัดค้านของจำเลย ตลอดจนความสุจริตในการดำเนินคดีของทั้งสองฝ่ายนั่นเอง

โจทก์ทั้งห้าขอถอนฟ้องโดยระบุเหตุผลมาชัดเจนว่า ขอถอนฟ้องเนื่องจากฟ้องของ โจทก์ทั้งห้าไม่ถูกต้องครบถ้วน จึงขอถอนฟ้องคดีนี้เพื่อดำเนินการยื่นฟ้องจำเลยใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่ง ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๖ ก็ไม่ได้ห้ามโจทก์ที่ถอนฟ้องยื่นฟ้องใหม่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติ ของกฎหมายว่าด้วยอายุความ และมาตรา ๑๗๕ ก็ไม่ได้ห้ามโจทก์ถอนฟ้องหลังจากชี้สอง สถาน ศาลจึงไม่อาจนำข้อกฎหมายเรื่องกำหนดเวลาในการขอแก้ไขคำฟ้องซึ่งต้องขอถอน การชี้สองสถานตามมาตรา ๑๘๐ และการที่ถอนคำฟ้องเพื่อไปแก้ไขข้อบกพร่องแล้วยื่นฟ้อง จำเลยเข้ามาเป็นคดีใหม่มาเป็นเงื่อนไขในการสั่งคำร้องขอถอนฟ้องได้ ทั้งคดีนี้ทั้งสองฝ่าย ยังไม่ได้มีการนำพยานหลักฐานเข้าสืบให้อีกฝ่ายเห็นข้อเท็จจริงที่เป็นการสนับสนุนข้ออ้างตาม คำฟ้องและข้อเถียงตามคำให้การของฝ่ายตนแต่อย่างใด จึงฟังไม่ได้ว่าการถอนฟ้องของโจทก์ทั้งห้า เป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาที่ทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี

คำถาม จำเลยร่วมซึ่งศาลหมายเรียกให้เข้ามาในคดียื่นฎีกาว่าคดีโจทก์ขาดอายุความ หากศาลฎีกาวินิจฉัยว่าคดีของโจทก์ขาดอายุความจะพิพากษายกฟ้องไปถึงจำเลยซึ่งขาดนัด ยื่นคำให้การได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๒/๒๕๖๒

แม้จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ขาดนัดยื่นคำให้การ แต่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลย ทั้งสามและจำเลยร่วมให้ร่วมกันชำระหนี้เงินกู้ของดาบตำรวจ ส. โดยให้ร่วมกันรับผิดชอบอย่าง ลูกหนี้ร่วม จึงเป็นการฟ้องขอให้รับผิดชอบในมูลความแห่งคดีอันเป็นการชำระหนี้ซึ่งแบ่งแยกจากกัน มิได้ การดำเนินกระบวนพิจารณาโดยจำเลยร่วมจึงต้องถือว่าได้ทำโดยจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ด้วย ทั้งนี้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๕๙ (๑) เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษา ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นโดยวินิจฉัยว่าคดีโจทก์ยังไม่ขาดอายุความ จำเลยร่วมฎีกา แม้จำเลย ที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ มิได้ฎีกา แต่เมื่อคดีของโจทก์ขาดอายุความ ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจ พิพากษาให้มีผลถึงจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๕ (๑) ประกอบ มาตรา ๒๔๗ (ที่ใช้บังคับขณะยื่นฟ้อง) และ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗

คำถาม ผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้องในคดีซึ่ง เกินอำนาจผู้พิพากษาคนเดียว ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๗๖/๒๕๖๒

ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องศาลชั้นต้นโดยผู้พิพากษาคนเดียวเป็นองค์คณะพิจารณา และต่อมาได้มีคำพิพากษายกฟ้องโจทก์ในความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๒๖, ๓๒๘ ซึ่งความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๒๘ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท จึงเกินอำนาจผู้พิพากษาคนเดียวที่จะพิพากษายกฟ้องได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๕) และมาตรา ๒๖ แต่ผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๓) ดังนั้นการไต่สวนมูลฟ้องโดยผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนคนเดียวในศาลชั้นต้นจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและย้อนสำนวนให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาและพิพากษาใหม่ จึงเป็นเพียงการย้อนสำนวนมาให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาและทำคำพิพากษาใหม่ในส่วนที่ไม่ชอบตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๓๑ (๑) ประกอบมาตรา ๒๙ (๓) เท่านั้น ศาลชั้นต้นหาจำต้องไต่สวนมูลฟ้องใหม่อีกแต่อย่างใดไม่ และเมื่อทนายโจทก์แถลงต่อศาลชั้นต้นในชั้นไต่สวนมูลฟ้องว่า โจทก์หมดพยานในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง การไต่สวนมูลฟ้องย่อมเสร็จสิ้นลงโดยชอบแล้ว โจทก์จึงไม่อาจนำพยานเข้าไต่สวนเพิ่มเติมได้อีก

คำพิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนกับผู้พิพากษาหัวหน้าศาลลงลายมือชื่อร่วมเป็นองค์คณะ เป็นกรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้ำวล่วงได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๓๑ (๑) ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลย่อมมีอำนาจตรวจสอบสำนวนคดีและลงลายมือชื่อร่วมเป็นองค์คณะได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๙ (๓) การที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์โดยผู้พิพากษาหัวหน้าศาลตรวจสอบสำนวนคดีและลงลายมือชื่อร่วมเป็นองค์คณะจึงเป็นการพิจารณาและพิพากษาใหม่โดยมีผู้พิพากษาศรปกครองคณะโดยชอบแล้ว

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยเปิดทางและไปจดทะเบียนการจ่ายอ้อมแก่ที่ดินของโจทก์ โดยเข้าใจว่าทางพิพาทอยู่ในที่ดินของจำเลยแต่เพียงแปลงเดียว หลังจากโจทก์จำเลยแถลงหมดพยาน ศาลสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินทำแผนที่พิพาท ปรากฏว่ายังมีทางพิพาทบางส่วนอยู่ในที่ดินของจำเลยแปลงอื่นด้วย ดังนี้ โจทก์จะขอแก้ไขคำฟ้องได้หรือไม่

บุคคลภายนอกซึ่งใช้ทางภาระจ่ายอ้อมเส้นทางเดียวกับเส้นทางที่โจทก์ใช้ผ่านที่ดินจำเลยจะร้องสอดเข้ามาในคดีได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๔๔ - ๕๒๔๕/๒๕๖๒

โจทก์ยื่นคำฟ้องโดยเข้าใจว่าทางพิพาทอยู่ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๖๖๕ ของจำเลย แต่เพียงแปลงเดียว แต่เมื่อโจทก์จำเลยแถลงหมดพยานแล้วศาลชั้นต้นสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินทำแผนที่พิพาท ปรากฏว่านอกจากทางพิพาทซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในที่ดินจำเลยโฉนดเลขที่ ๗๖๖๕ แล้ว ยังมีทางพิพาทบางส่วนอยู่ในที่ดินของจำเลยโฉนดเลขที่ ๗๖๖๖ และโฉนดเลขที่ ๗๖๖๗ ด้วย โจทก์จึงยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่าทางพิพาทบางส่วนอยู่ในที่ดินของจำเลยโฉนดเลขที่

๗๖๖๖ และ ๗๖๖๗ ด้วย เพื่อให้ตรงกับความเป็นจริง และหลังจากนั้นศาลชั้นต้นยังได้สืบพยาน เจ้าพนักงานที่ดินผู้ทำแผนที่พิพาทอีกปากหนึ่ง ดังนี้เห็นว่า โจทก์ไม่ทราบมาก่อนว่าทางพิพาท บางส่วนอยู่ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๖๖๖ และโฉนดเลขที่ ๗๖๖๗ ด้วย จึงเป็นกรณีที่มีเหตุสมควร ที่โจทก์ไม่อาจยื่นคำร้องได้ก่อนนั้น เมื่อมีการขอแก้ไขคำฟ้องในระหว่างพิจารณาก่อนศาลชั้นต้น มีคำพิพากษา โจทก์จึงขอแก้ไขคำฟ้องได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๘๐

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๖๗๐ และโฉนดเลขที่ ๗๖๗๑ ซึ่ง อยู่ติดกับที่ดินของโจทก์โฉนดเลขที่ ๗๖๖๙ ไปทางทิศตะวันออก โดยผู้ร้องซื้อที่ดินดังกล่าวมาจาก ส. และ ส. ได้ใช้ทางพิพาทผ่านที่ดินจำเลยในโฉนดเลขที่ ๗๖๖๕ ออกสู่ถนนสาธารณะเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี โดยความสงบ และโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของทางมาจนกระทั่ง ส. ขายให้ผู้ร้อง และเมื่อผู้ร้องซื้อที่ดินดังกล่าวมาแล้วก็ได้ใช้ทางพิพาทสืบสิทธิจากเจ้าของเดิมเรื่อยมา โดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของทางเช่นกัน โดยทางพิพาทเป็นเส้นทาง เดียวกับเส้นทางที่โจทก์ใช้ผ่านที่ดินจำเลย ทั้งทางพิพาทต้นทางส่วนที่ติดกับถนนถึงที่ดินผู้ร้อง ทับซ้อนกับทางพิพาทที่โจทก์อ้างว่าได้ภาระจำยอมโดยอายุความอยู่ด้วย ดังนี้ ตามคำร้อง ของผู้ร้องดังกล่าวแปลได้ว่าผู้ร้องสมัครใจเข้ามาในคดีเพราะเห็นว่าเป็นความจำเป็นเพื่อให้ได้รับ ความคุ้มครองหรือบังคับตามสิทธิของผู้ร้องที่มีอยู่เช่นเดียวกับโจทก์ และเกี่ยวเนื่องด้วยกับการ บังคับคดีตามคำพิพากษา ผู้ร้องจึงมีสิทธิร้องสอดเข้ามาในคดีได้

แม้ตามเนื้อหาในคำร้องของผู้ร้องจะเป็นเรื่องร้องสอดด้วยความสมัครใจเองเพราะ เห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อให้ได้รับความรับรองคุ้มครองหรือบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ก็ตาม แต่ตามคำร้องของผู้ร้อง ผู้ร้องเข้าใจว่าขอเข้ามาเป็นโจทก์ร่วม และได้อ้างมาด้วยว่าคำฟ้อง ของโจทก์นั้นขอให้จำเลยเปิดทางภาระจำยอมและให้จดทะเบียนภาระจำยอมด้วยแม้ในท้ายคำร้อง ของผู้ร้องสอดจะขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ทางพิพาทเป็นทางภาระจำยอมโดยมิได้ขอให้ไป จดทะเบียนด้วยแต่ก็เป็นที่เข้าใจได้ว่า หากศาลพิพากษากว่าทางพิพาทเป็นทางภาระจำยอม ก็ขอให้จดทะเบียนภาระจำยอมให้ผู้ร้องด้วย ทั้งการได้ภาระจำยอมมาโดยอายุความ ผู้ทรงสิทธิใน ภาระจำยอมมีสิทธิฟ้องให้จดทะเบียนภาระจำยอมได้ เพราะเป็นการอันจำเป็นเพื่อรักษาและ ใช้ภาระจำยอมประการหนึ่ง ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๙๑ ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงการ อำนาจความยุติธรรม จะต้องกระทำโดยความรวดเร็วแล้ว จึงหามีความจำเป็นให้ผู้ร้องต้องมาฟ้อง ขอให้จดทะเบียนอีกคดีหนึ่งไม่

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ